

عقائد الاسلام

من تألیفات آخوند ملا احمد فاضل اردبیلی (رحمه الله)

ترجمہ تصحیح و تحقیق

دکتر حبیب کارکن برقی

باشرف و دکتر طوبی کرمانی

سرشناسه: فاضلی اردبیلی، احمد
 عنوان و نام پدیدآور: عقایدالاسلام/تالیفات آخوند ملا احمد فاضل اردبیلی؛ ترجمه، تصحیح و تحقیق حبیب کارکن بیرق؛
 با اشراف طوبی کرمانی.
 مشخصات نشر: تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، تابستان ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری: ۷۲۰ ص: مصور، نمونه
 شابک: 978-622-95368-8-9: ۲۲۰۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 موضوع: شیعه -- عقاید
 موضوع: Shia'h -- Doctrines
 موضوع: شیعه -- اصول دین
 موضوع: Shia'h -- *Pillars of Islam
 شناخته افزوده: کارکن بیرق، حبیب، ۱۳۶۰ - مترجم، مصحح
 شناخته افزوده: Karkon Biragh, Habib
 شناخته افزوده: کرمانی، طوبی، ۱۳۲۶ -
 شناخته افزوده: Kermani, Touba
 شناسه افزوده: بنیاد حکمت اسلامی صدرا
 شناسه افزوده: Sadra Islamic Philosophy Research Institute
 رده بندی کنفرانس: BPP۱۰۸
 رده بندی دیویی: ۲۰۰/۶۱۷۳
 شماره کتابشناسی ملل: ۵۸۰۲۵۰

عقائد الاسلام

مِن تَالیفات آخوند ملا احمد فاضل اردبیلی (رحمه الله)

ترجمه، تصحیح و تحقیق: حبیب کارکن بیرق
 باشراف: طوبی کرمانی
 ویراستار: فاطمه محمد
 طراح جلد و صفحه آرا: مریم نهانودی
 چاپ اول، تابستان ۱۳۹۸، ۲۰۰ نسخه
 قیمت: گالینگور ۲۲۰/۰۰۰ تومان

نشانی: تهران، بزرگراه رسالت، روبروی ضلع شمالی مصلای بزرگ تهران، مجتمع امام خمینی (ره)،

ساختمان ۸۲، انتشارات بنیاد حکمت اسلامی صدرا

صندوق پستی: ۱۵۸۷۵/۶۹۱۹، تلفن: ۸۸۷۳۴۶۸۶-۹ و ۸۸۱۵۳۵۹۴ و دورنگار: ۸۸۴۹۳۸۰۳

کلیه حقوق، متعلق به بنیاد حکمت اسلامی صدرا است.

ISBN: 978-622-95368-8-9

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۳۶۸-۸-۹

فهرست مطالب

۱۳	 مقدمه مترجم
۸۹	 مدخل
۹۳	 توضیح
۹۵	 مقدمه اول
۹۹	 مقدمه دوم
۱۰۱	 برخی اصطلاحات فلسفی و کلامی
۱۰۹	 توضیحات مقدمه دوم
۱۱۵	 باب اول: اثبات واجب الوجود
۱۱۷	 ادله عقلی
۱۲۰	 ادله نقلی
۱۲۰	 احادیث
۱۲۴	 آیات قرآن کریم
۱۲۷	 شبهه ابن کمونه
۱۲۹	 برهان قُرجه
۱۳۰	 احادیث
۱۳۳	 دلیل وجدانی
۱۳۸	 توضیحات باب اول
۱۵۳	 باب دوم: صفات ثبوتیه
۱۵۵	 در قدرت واجب الوجود
۱۵۶	 وجود شُرور
۱۵۸	 اشکال و جواب
۱۶۱	 در علم واجب الوجود
۱۶۱	 اشکال
۱۶۱	 جواب اشکال
۱۶۲	 در حیات واجب الوجود
۱۶۳	 در اراده واجب الوجود
۱۶۳	 دلیل عقلی
۱۶۴	 دلیل نقلی
۱۶۴	 در ادراک واجب الوجود

۱۶۵	در قدّم و ازلیّت واجب الوجود
۱۶۷	در تکلم واجب الوجود
۱۶۷	دلیل عقلی
۱۶۷	دلیل نقلی
۱۶۷	دلیل عقلی دیگر: اجماع
۱۷۱	توضیحات باب دوم
۱۸۹	باب سوّم: صفات سلّیه
۱۹۱	در نفی ترکیب از واجب الوجود
۱۹۱	در بیان عقلی
۱۹۱	در نفی جسمی و جسمانیّت از واجب الوجود
۱۹۳	در نفی جهریّت و عرضیّت از واجب الوجود
۱۹۴	در نفی حلول و اتّحاد از واجب الوجود
۱۹۵	در نفی محلّ حوادث بدن واجب الوجود
۱۹۶	در نفی رؤیت واجب الوجود
۱۹۶	دلیل عقلی
۱۹۷	ادله نقلی
۲۰۱	توضیحات باب سوّم
۲۰۹	باب چهارم: نبوّت
۲۱۱	نبوّت عامّه
۲۱۲	نبوّت خاصّه
۲۱۳	در معجزات رسول اکرم (ص)
۲۱۷	عصمت پیامبر اکرم (ص)
۲۱۹	سؤالات مأمون از امام رضا (ع)
۲۳۰	در باب استغفار معصومین (ع)
۲۳۳	توضیحات باب چهارم
۲۷۳	باب پنجم: امامت
۲۷۵	فصل اوّل
۲۸۰	فصل دوم
۲۸۰	آیات قرآنی در شأن امیرالمؤمنین (ع)
۲۹۲	شریک بودن امیرالمؤمنین (ع) برای رسول اکرم (ص)
۲۹۲	قائم مقام بودن امیرالمؤمنین (ع) برای رسول اکرم (ص)
۲۹۳	محرم اسرار بودن امیرالمؤمنین (ع) برای رسول اکرم (ص)

۲۹۳	غمخوار بودن امیرالمؤمنین (ع) برای رسول اکرم (ص).....
۲۹۴	جان نثار بودن امیرالمؤمنین (ع) برای رسول اکرم (ص).....
۲۹۷	کثیرالثوابت بودن امیرالمؤمنین (ع) از سایر صحابه.....
۳۰۱	معنی ثواب از نظر علمای اهل سنت.....
۳۰۵	افضلیت امیرالمؤمنین (ع) بر سایر صحابه در قرآن کریم.....
۳۱۱	احادیث افضلیت امیرالمؤمنین (ع) بر سایر صحابه.....
۳۱۱	حدیث غدیر خم.....
۳۲۰	حدیث رایت.....
۳۴۶	اعلمیت امیرالمؤمنین (ع) بر سایر صحابه.....
۳۴۷	مدد نقوای امیرالمؤمنین (ع).....
۳۴۹	حکم و بردباری امیرالمؤمنین (ع).....
۳۴۹	هیبت امیرالمؤمنین (ع).....
۳۵۰	خلوص اقتدار امیرالمؤمنین (ع).....
۳۵۱	اعلمیت و افضلیت امیرالمؤمنین (ع).....
۳۵۹	امامت سایر ائمه (ع) پس از زنده ماندن امیرالمؤمنین (ع).....
۳۵۹	دلیل عقلی.....
۳۶۵	ادله نقلی برای اثبات ائمه زنجری علی (ع).....
۳۷۲	مناقب صحابه.....
۳۷۴	بازگشت به مناقب صحابه.....
۳۷۸	در مخالفت‌های خلفا و اجتهادات آنها در برابر نص و نقیض آن.....
۳۹۵	نقد اجماع.....
۴۰۱	در مخالفت‌های خلفای ثلاثه.....
۴۰۲	مخالفت‌های ابوبکر.....
۴۰۵	علم ابوبکر.....
۴۱۰	بازگشت به مخالفت‌های ابوبکر.....
۴۱۰	در ناآگاهی ابوبکر نسبت به احکام شرعی.....
۴۱۳	مخالفت‌های عایشه.....
۴۱۵	مخالفت‌های عمر.....
۴۱۸	اشاره به مظلومیت امیرالمؤمنین (ع).....
۴۲۶	بازگشت به مخالفت‌های عمر.....
۴۲۸	در ناآگاهی عمر نسبت به احکام شرعی.....
۴۲۹	مخالفت‌های عثمان.....
۴۳۷	بدعت‌های عثمان.....
۴۳۸	در تخطی عثمان از اجرای حدود الهی.....

۴۴۴	نقل و نقد برخی احادیث جعلی
۴۵۷	توضیحات باب پنجم
۶۱۱	باب ششم: معاد
۶۱۳	معاد جسمانی
۶۱۵	دلیل عقلی بر زنده شدن در قبر
۶۱۶	دلیل نقلی بر زنده شدن در قبر
۶۱۸	شبهه آکل و مأکول
۶۲۲	دلیل عقلی بر امکان معاد
۶۲۵	دلیل نقلی بر امکان معاد
۶۲۶	در حقانیت میزان
۶۲۸	در حقانیت باطنی
۶۳۰	در حقانیت بهشت و جهنم
۶۳۲	اشکال بر حلول بودن بهشت و جهنم و نقد آن
۶۳۶	معاد روحانی
۶۳۷	اشکال اول بر معاد جسمانی
۶۳۸	اشکال دوم بر معاد جسمانی
۶۴۱	توضیحات باب ششم
۶۶۹	فهرست آیات
۶۸۹	فهرست روایات
۷۰۱	فهرست منابع

بنام خدای خرد و اندیشه

عقائد الاسلام نام کتاب کلامی کم‌نظیری است به زبان ترکی که شامل یک دوره کامل اصول اعتقاد شده است. این کتاب منسوب به مقدس اردبیلی (رحمه‌الله‌علیه) است؛ اما علامه آقا بزرگ تهرانی (رحمه‌الله‌علیه) در صحت این انتساب تردید کرده و برخی نیز به تبعیت از ایشان منکر این انتساب شده‌اند. دلیل این امر این است که تألیف کتاب، سالها بعد از وفات مقدس اردبیلی (رحمه‌الله‌علیه) بوده است. حتی نیز بدون ارائه هیچ دلیلی، انتساب کتاب مذکور به ایشان را انکار کرده‌اند. در واقع همین امر موجب شده تا مترجم محترم ترجمه مکتوب پیش‌رو را به اهل تحقیق تقدیم نماید. وی پس از اتمام ترجمه *عقائد الاسلام* و پس از چندین بار مطالعه آن و یافتن تسلط کافی بر عبارات و محروم شدن از سیاق و شواهد برای اثبات صحت این انتساب، به مطالعه آثار کلامی و بعضاً فقهی اردبیلی (رحمه‌الله‌علیه) اقدام نموده و در طی این مطالعات به مشابهت‌های لفظی و معنایی بسیاری - که در مقدمه کتاب بتفصیل ذکر شده - دست یافته است که حاکی از صحت انتساب *عقائد الاسلام* به مقدس اردبیلی (رحمه‌الله‌علیه) است. مترجم در تحقیق خود علاوه بر دو نسخه تصحیح شده چاپی ترکی، از یک نسخه خطی ترکی، یک نسخه چاپ سنگی ترکی و دو ترجمه قدیمی *عقائد الاسلام* نیز بهره برده که هر کدام از آنها نیز در برخی موارد برای حل ابهامات متن، بسیار مفید بوده‌اند. وی توضیحات که در پانوشتها و توضیحات مفصلی نیز در پایان هر فصل آورده تا فهم مطلب را برای مخاطبان آشنا به مباحث فلسفی و کلامی آشنا و آسان سازد. از دیگر مزایای کتاب، توضیح مطالب مبهم و معنی اصطلاحات علمی اعم از فلسفی، کلامی و فقهی است. در باب منابع تحقیق نیز در تمام بخشها حتی المقدور از منابع معتبر و دست‌اول استفاده شده است. استفاده از بیش از سیصد منبع، حاکی از اهمیت ترجمه و تحقیق این اثر برای مترجم است. نکته مهم دیگر اینکه محقق محترم در باب امامت، جهت پیشگیری از هرگونه سوگیری و تعصب، اغلب به منابع معتبر اهل سنت ارجاع و استناد کرده و از استناد به منابع شیعی جز در موارد اندک مگر به ضرورت، اجتناب

نموده است. بنظر میرسد حاصل این تلاش، بنوعی از حدیقه الشیعه کاملتر است؛ زیرا حدیقه الشیعه تنها به بحث امامت پرداخته، ولی این کتاب تمام مسائل کلامی را مورد بررسی قرار داده است و یک اثر تحقیقی و درواقع احیای یک میراث مهم شیعی است. اینجانب نظر به شناخت بسیار طولانی از محقق محترم در دوران تحصیل و تحقیق و آشنایی با تلاشها و کارهای علمی و توان و دغدغه بالای ایشان، این ترجمه و تحقیق را برای مطالعه دانشجویان و پژوهشگران توصیه نموده و مفید میدانم و امیدوارم که پژوهشگران محترم با ارائه نظرات محققانه خود، زمینه را برای کارهای مانا و ارزشمند بیشتر فراهم آورند.

طوبی کرمانی

استاد دانشگاه تهران

تیرماه ۱۳۹۶